

LOCLARÍ

75

DE
LA GRANADELLA

ANY 19

JUNY
DEL 2018

FESTIVAL DE MÚSICA,
OPINIÓ, OLEATERRA,
CCOC I MuOC,
ETNOLOGIA, INSTITUT ...

24 · 25 · 26 D'AGOST DE 2018

FESTIVAL DE LA GRANADELLA

DE MÚSICA POPULAR I TRADICIONAL CATALANA

... DIVENDRES 24.08.18 ...

Caminada popular

19 h

Havaneres i rom cremat amb

Les Anxovetes

22 h

**La Terrasseta
de Preixens**

24 h

... DISSABTE 25.08.18 ...

Cursa de les Pedretes

Taller per aprendre a ballar
la Jota de la Granadella

12 h

Cursa de la Cordera

18 h

Balls i danses tradicionals amb

El Pont d'Arcalís

19 h

**Feliu Ventura amb
Xerramequ i els
Aborígens**

23 h

Miquel del Roig

1 h

... DIUMENGE 26.08.18 ...

XIV Concurs de Bitlles
XVI Trobada de Puntaires

10 h

Sardanes amb la **Cobla**

Contemporània

13 h

Taller de Ball de bastons

17 h

Balls i danses amb

Aires del Montseny

18.30 h

Bastoners del Pla de l'Aigua

19.30 h

**Quico el Célio, el Noi
i el Mut de Ferreries**

20 h

Fira de productes artesanals,
visites al Museu de l'Oli de Catalunya i al
Centre de la Cultura de l'Oli de Catalunya,
maridatges...

més informació a

www.festivalgranadella.cat

EQUIP

Paquita Nàvas
Carla Roca
Ramon Masip
Marta Sentís
Carlos Gibert

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCOS

Diputació de Lleida

SUMARI

Pàg. 2	• SAFAREIG
Pàg. 9	• L'eCONSULTA Atebcí Primària Lleida
Pàg. 9	• OPINIÓ (L'art com a nínxol ecosòfic) Carla Roca
Pàg. 10	• OPINIÓ (Shirin Ebadi) Josep M. SentísSuñé
Pàg. 11	• OPINIÓ (Pensem globalment, actuem localment) Carlos Gibert i Bernaus
Pàg. 12	• EL CCOC I EL MUOC (Activitats i experiències)
Pàg. 14	• INVENTARI DEL PATRIMONI ETNOLOGIC... Jordi Seró
Pàg. 15	• DES DE LA Udl (Formació dual...) Ferran Badia Pascual
Pàg. 16	• OPINIÓ (Comença un estil de vida...) Maria Pes Mateu
Pàg. 17	• OLEATERRA ESCENERIS D'ART (Comunicamar)
Pàg. 18	• INS L'OLIVERA (Sant Jordi...) Equip docent de l'INS l'Olivera
Pàg. 19	• POESIA (Aigua als ordins) Ignasi Revés
Pàg. 20	• LA VIDA FRÍVOLA (Pàgines, segons diuen, viscudes) Miquel M. Gibert
Pàg. 21	• HERÀLDICA DELS COGNOMS DEL POBLE (Bolos)
Pàg. 21	• TELÈFONS D'INTERÈS
Pàg. 22	• IMATGES DEL PASSAT
Pàg. 23	• BON PROFIT (Canelons d'espinaç)
Pàg. 24	• COL·LABORADORS

Foto portada: Concert de "L'Interpet" al Centre Cívic el 15 d'abril.

NOTA

Lo Clarí és una publicació oberta a l'opinió de tothom, per tant l'equip de Lo Clarí no es fa en cap cas responsable del contingut dels articles publicats.

Edició: Ajuntament de La Granadella
DL núm. L-1377-2001

Impressió: GRÀFIQUES MOLINO

© Pepita Ferré

NOTES DE PREMSA:

- ELS ARTICLES QUE NO SIGUIN D'ESTRICTA ACTUALITAT PER AL PRÒXIM NÚMERO HAN DE SER ENVIATS A L'EQUIP DE REDACCIÓ DURANT LA SEGONA SETMANA D'AGOST COM A MOLT TARD.
- TOTS ELS ARTICLES (D'OPINIÓ) O CARTES ADREÇADES A LOCLARÍ I ENCARA QUE ES PUBLIQUIN AMB INICIALS O COM ANÒNIMS/PSEUDÒNIMS, HAN DE PORTAR LES DADES PERSONALS DELS SEUS AUTORS, ES A DIR, NOM I COGNOMS. EN CAP CAS, I MOLT A PESAR NOSTRE, ES PODRAN PUBLICAR CARTES ANÒNIMES, COM A MÍNIM S'HAURAN D'ADREÇAR AMB NOM I COGNOMS A UN DELS MEMBRES DE L'EQUIP DE REDACCIÓ.
- COM A REVISTA D'ÀMBIT LOCAL QUE ÉS I QUE PRETÈN SER, L'EQUIP AGRAIRIA QUE NO S'HI ENVIÉSSIN A PUBLICAR ARTICLES (D'OPINIÓ) QUE ATAQUIN DIRECTAMENT A LES PERSONES.

loclari@hotmail.com

• *Divendres Sant i porcessó de l'encontre.*

• El 28 d'abril, més de 200 persones van col·laborar en la "Jornada solidària amb els familiars dels presos polítics" a Sant Antoni. Entre altres activitats, es va esmorzar coca amb xocolata, jocs, presentació del llibre "Els fets de l'1-O", vermut popular, cantaires de Lleida, xerrada d'en Ferran Civit (membre de l'Associació Catalana pels Drets Civil), actuació de la batucada local "Grantukada DSK", dinar popular de cassola de tros i l'actuació de Josep Ma. Cantimplora (Titot), amb servei de bar tot el dia. Un gran èxit, acompanyat d'un magnífic temps.

• 10 de març, sopar de l'associació de dones "El Roure".

• 18 de març, batucada de Grantukada DRSK a Vallfogona de Balaguer, el poble de la Meritxell Serret en un acte convocat pels CDRs.

• 23 de març, musical ABBA a la Festa de la ZER a Bovera.

• 24 de març, exhibició de les gimnastes de rítmica al club Sícoris de Lleida.

• Diumenge 22 d'abril vàrem celebrar Sant Jordi, amb la tradicional venda de llibres i plantes a la plaça i la presentació de l'últim llibre de la Ramona Solé "Instint de supervivència" al migdia al Centre Cívic. Per al tarda, presentació-concert del primer CD íntegre d'Emili Pujol, interpretat per Maria Ribera Gibal. Amb obsequi del CD per a tots els assistents.

• Dissabte 14 d'abril, "Va Recreació dels Bombardejos de la Granadella", amb esmorzar popular, la visita dels ciclistes commemorant el "Pedal Antifeixista", la recreació històrica a la plaça i al refugi, i xerrades i projeccions al Centre Cívic amb Carme García, Josep Rubió Sobrepere, Joan Simó, Josep Ma. Navàs, entre d'altres... i l'exposició de "Temps de Guerra" d'Arbeca.

• Activitats del Club Excursionista Garrigues Altes:
 • 20 de maig, caminada pels Tagornars.
 • 2 i 3 de juny, via verda de Zafán, la via verda tortosina i la Terra Alta.

• **Activitats dels Clubs de lectura de la mediateca Emimi Pujol. Divendres dia 25 de maig, a la nit, els més petits van "aconseguir alliberar ala Nenúfar i la Matoll del ClubSuper3", són uns cracs!**

• **Del 2 al 3 i del 16 al 17 de juny, la Universitat d'estiu de Lleida, realitza el curs teòric i pràctic sobre la pedra seca, obert a tots els públics i per tercer any a La Granadella (entre altres intervencions, es reconstruirà la balma murada de ca l'Aran, a les Figueres). Aquest any també s'ha obert a Torrebesses i al Centre d'Interpretació de las Pedra Seca.**

• **8 de juny, cantata "Partícules" a l'Auditori de Barcelona, uns 800 nens i nenes de tot Catalunya, entre d'altres el dels cycle mitjà i superior de la ZER Elaia.**

• **9 de juny, xerrada sobre "Història de Catalunya" impartida per l'Iu de Pesillà de la Ribera com a acte del 30é aniversari de la Llar de Jubilats, l'endemà hi va haver un dinar de germanor al Centre Cívic.**

L'eConsulta

Una nova manera de comunicació amb els serveis sanitaris.

L'eConsulta és una eina de consulta no presencial entre el ciutadà i professional de salut, metge/ssa i infermer/a, que complementa l'atenció presencial. Aquesta nova funcionalitat ofereix un nou canal de comunicació per resoldre necessitats del ciutadà que no requereixin que professional i pacient comparteixin espai i temps. És, per tant, una nova forma de comunicació entre ciutadà i professional, i que s'afegeix als canals de comunicació ja existents.

L'accés a eConsulta només és possible per mitjà de **Cat@Salut La Meva Salut** (<https://lamevasalut.gencat.cat/>), fet que dona la màxima seguretat i garantia de confidencialitat en la comunicació. D'altra banda, tota la informació i missatges d'eConsulta quedaran registrats a la història clínica del ciutadà.

Amb eConsulta podeu:

- Enviar consultes en qualsevol moment del dia i des de qualsevol dispositiu, i rebreu la resposta a través d'aquesta mateixa via. S'admeten fitxers annexos. Abans d'enviar la consulta podeu comprovar si el metge i/o infermera estan en període d'absència i, en cas afirmatiu, trobareu l'alternativa d'enviar la consulta a un altre professional del centre d'atenció primària.

- Consultar el vostre historial de consultes fetes i accedir-hi en qualsevol moment.

Alguns exemples per a tractar a l'eConsulta:

- Seguiment de problemes de salut ja coneguts pel vostre professional.
- Dubtes sobre medicacions o problemes amb el pla de medicació.
- Resultats i comentaris de proves diagnòstiques: analítiques, proves de radiologia...

Cal tenir present que aquest NO és un servei en línia, i per tant no està previst per a consultes urgents o que requereixin d'una resposta immediata. Per aquest tipus de consultes es pot trucar al CAP La Granadella o adreçar-s'hi directament.

Per accedir a l'eConsulta, cal que en primer lloc, tingueu accés a la vostra història clínica mitjançant **La Meva Salut** i, en segon lloc, ho sol·liciteu al vostre metge/ssa o infermer/ra d'atenció primària.

Atenció Primària Lleida
EAP La Granadella

OPINIÓ

L'ART COM A NÍNIXOL ECOSÒFIC

"... La seva tasca és un exercici de militància que incorpori i activi a la població en la pràctica estètica, ..."

Imaginem una realitat estratificada, feta de capes que s'entenen i entrecreuen entre si. Com a éssers socials inserits en una cultura concreta, sostenim la nostra vida quotidiana en tots i cadascun d'aquests plànols: des d'allò més inconscient a la cosa més palpable.

L'actual estat avançat de la globalització, caracteritzat pel flux constant d'informació, produeix un xoc inevitable de símbols i signes en el dia a dia. L'omnipresència de la imatge, definida per autors com Lipovetsky i Serroy com 'estetització de la vida', provoca una sobrecàrrega de la sensibilitat, que afecta profundament el teixit social i els seus fluxos relacionals.

La mercantilització de la cultura i l'art és, al seu torn, causa i conseqüència d'aquest estat de les coses. Allò que idealment podria haver estat un *ninxol ecosòfic*², un entorn polièdric on qüestionar i experimentar les nostres interaccions, ha esdevingut escenari de profundes tensions materials i simbòliques. L'imaginari col·lectiu fa equilibris per no caure ferit de mort pel descrèdit, l'individualisme, les tradicions i el pensament hegemònic.

No obstant això, de la nostra naturalesa creativa es deriven potencialitats de les quals poden emergir canvis de gran importància. I és que, és des d'aquesta consciència d'autoria³ compartida, del fet que totes produïm, recepcionem i repliquem material simbòlic, des d'on hem de construir l'apoderament col·lectiu. En aquest sentit, l'artista, mentre que dinamitzadora cultural, és un agent clau en el procés de transformació de la comunitat. La seva tasca és (o hagués de ser) un exercici de militància que incorpori i activi a la població en la pràctica estètica, sense que això quedi reduït a la contestació o la provocació.

Reivindiquem el paper de les artistes com a ciutadanes, veïnes, companyes, amants i amigues; subjectes que treballen pel desenvolupament del seu territori i les seves gents, en el sentit més ampli de la paraula. I la seva tasca, un recordatori amable i constant del valor dels vincles sense els quals no podem ser.

Carla Roca

Artista i investigadora

Article originalment publicat la seva versió en castellà al n°31 de la Revista *Soberania Alimentaria Biodiversidad y Culturas*

Podeu llegir aquest i més articles a: <http://humanitartsblog.wordpress.com>

¹ Lipovetsky, G. i Serroy, J. (2015) *La estetització del mundo Vivir en la época del capitalismo artístico*. Barcelona: Anagrama.

² Guattari, F. (2000) *Las tres ecologías*. València: Pre-Textos.

³ Benjamin, W. (2004) *El autor como productor*. México: Editorial Itaca.

OPINIÓ

SHIRIN EBADI

“... Shirin Ebadi ha aprofitat el discurs d'acceptació del Doctorat Honoris Causa per la Universitat de Lleida per a fer una denúncia de la cultura patriarcal que es manifesta en multitud de formes de la violència i discriminació cap a les dones.”

El passat 8 de maig la Universitat de Lleida va investir Doctora Honoris Causa a la Sra. Shirin Ebadi, advocada iraniana i Premi Nobel de la Pau 2003. Aquest acte ha format part de la celebració dels 50 anys dels estudis de Dret a Lleida, dels quals jo he tingut el plaer de ser un dels 3.000 titulats. Els estudis de Dret a Lleida es van iniciar l'any 1968 a l'antic Hospital de Santa Maria, actual seu de l'Institut d'Estudis Ilerdencs (1968-1976), per a traslladar-se després a l'antic Convent del Roser, actual Parador Nacional (1976-1986). En aquest edifici vaig començar jo a estudiar Dret, canviant d'ubicació a mitat de la carrera, ja que l'any 1986 ens vam traslladar a l'antic Seminari Conciliar de Lleida, actual edifici el Rectorat de la UdL, on hi va estar fins al 2002. Finalment es traslladà a l'actual seu de la Facultat de Dret, Economia i Turisme, en el Campus de Cappont, marge esquerra del Riu Segre.

Shirin Ebadi (1947), llicenciada en Dret, tant a l'Iran com a França, es va convertir en la primera jutgessa iraniana, i va presidir durant cinc anys l'Audiència de Teheran. Amb la revolució islàmica es va veure obligada a dimitir del càrrec, i va centrar els seus esforços com advocada en la defensa dels drets de la dona, i com a professora de la Universitat de Teheran en la defensa dels drets dels estudiants i dels intel·lectuals. Malgrat haver estat detinguda i empresonada en diverses ocasions pel seu compromís amb la defensa dels drets democràtics, manté la seva residència a Teheran, però l'alterna amb llargues estades a l'estranger, principalment a París. Ha rebut nombrosos premis internacionals en relació als drets humans i el Doctorat Honoris Causa en 23 universitats.

Com no podia ser d'altra forma, Shirin Ebadi ha aprofitat el discurs d'acceptació del Doctorat Honoris Causa per la Universitat de Lleida per a fer una denúncia de la cultura patriarcal que es manifesta en multitud de formes de la violència i discriminació cap a les dones. Parteix de l'inqüestionable fet que tots els homes han estat engendrats i

parits per una dona, i com pot ser que aquests homes esdevinguin opressors o violadors de dones? El motiu és la societat patriarcal en la que hem viscut al llarg de tota la història. Perquè les sagrades escriptures declaren a Eva com la culpable de que totes les persones haguem de treballar i patir durant la nostra vida? Per que es va menjar una poma? Davant aquesta absurditat, el motiu real és que les persones que van redactar les escriptures eren homes, i tenien la cultura patriarcal totalment assumida. Però si Deu és just i benvolent, perquè no hi ha posat solució? Doncs perquè Deu també és un home, i malgrat tot consagra el predominant paper dels homes en tota la cultura religiosa. I això no passa sols en el cristianisme, sinó en totes les religions, algunes encara més agreujat com la musulmana, on en la seva versió més extrema, els talibans, prohibeixen estudiar a les dones, cremen escoles de noies i/o les segresten (Boko Haram) per tal de perpetuar la posició predominant dels homes.

I per a demostrar que la societat patriarcal no és patrimoni solament de l'Àfrica o l'Àsia, ens va il·lustrar en diversos exemples de discriminació assumits en la societat. Us deixo alguns flagrants exemples, apart d'algunes dels ja comentat. En determinats països pegar a una dona pel carrer és denunciabile i està penat; però fer-ho dins de casa es considera un tema domèstic i no està castigat. En altres, si el violador es casa amb la dona que ha violat, se li perdona el càstig; però algú dels que ha fet aquesta norma s'ha parat a pensar que per a la dona és un doble càstig? primer per ser violada i després per haver d'aguantar el seu violador la resta de la seva vida. Segons un informe de la Unió Europea del novembre de 2017, cada dia es violen 200 dones a la Unió Europea, tres diàries a Espanya. Però el sistema patriarcal no solament es manifesta en violència física, sinó que hi ha altres sistemes de discriminació vers les dones. En la Unió Europea (dades octubre de 2017) les dones cobren un 16% menys que els homes per la mateixa feina. I en països capdavaners en drets socials i igualtat, com Finlàndia o Islàndia arriba a més del 17%.

Ebadi considera que la única forma de combatre la societat patriarcal és mitjançant l'educació. L'accés de la dona a l'educació, i sobre tot a la universitat, és bàsic per a que es pugui ocupar llocs de treball de responsabilitat i canviar la configuració de la societat.

Les paraules d'Ebadi no van deixar indiferents als assistents a l'acte, i tothom comentava que malgrat el que va dir era sabut per tots, la contundència i alhora tranquil·litat en que ho exposava, ens va colpir. Desitgem pel bé futur de la humanitat que la societat deixi de ser patriarcal i les dones no pateixin ni discriminació ni la xacra dels abusos. Esperem que la Universitat de Lleida, on les dones ja són el 56,6% dels estudiants, pugui contribuir a que les terres de ponent siguin capdavanteres en el canvi.

Josep Maria Sentís Suñé

OPINIÓ

PENSEM GLOBALMENT, ACTUEM LOCALMENT 5 DE JUNY, DIA MUNDIAL DEL MEDI AMBIENT

“... el que també anomenem “economia circular”, utilitzant el residu com a matèria prima, generem un nou producte. De la matèria orgànica del rebuig i dels fems en fem compost. Per cert, com han fet tots els avantpassats nostres.”

Aquest any l'Índia, un dels països que té una de les més altes taxes en reciclatge, és l'anfitriona del DMMA amb el lema “Un planeta #SinContaminación por plásticos”. Aquesta campanya insta a governs, indústria, comunitats i persones a unir-se per reduir urgentment la producció i l'ús excessiu de plàstics d'un sol ús, amb les següents dades sobre la taula:

- Cada any, el món utilitza 500 mil milions de bosses de plàstic.
- Cada any, almenys 8 milions de tones de plàstic acaben als oceans, l'equivalent a la descàrrega d'un camió d'escombreries cada minut.
- En la última dècada, produïm més plàstic que tot el segle passat.
- El 50% de plàstic que usem és d'un sol ús.
- Comprem 1 milió de botelles de plàstic per minut.
- El plàstic constitueix el 10% de tots els residus que generem.

La recollida d'aquests residus urbans passa pel porta a porta i la seva gestió no pot ser mai la incineració o la gasificació. Entrem en les famoses 3 erres que tant ens agrada explicar als nostres fills:

- REDUÏR la quantitat de residus que generem, triant productes amb pocs envoltoris, usant envasos retornables i comprant solament els envasos necessaris. A voltes fem país en petits comerços, triant productes de temporada i proximitat.
- REUTILITZAR donant un nou ús al residu, reomplint les botelletes d'aigua, utilitzant el paper per ambdues cares,...

- RECICLAR, és el que també anomenem “economia circular”, utilitzant el residu com a matèria prima, generem un nou producte. De la matèria orgànica del rebuig i dels fems en fem compost. Per cert, com han fet tots els avantpassats nostres.

Per aconseguir-ho cal que els govern facin partícips a la població d'aquestes sol·lucions. Cal democratitzar els problema per assolir nous reptes com l'energètic i descobrir que el futur de Catalunya ha de ser renovable o no serà. Basant-lo en un enfortiment de les persones segons l'economia del bé comú.

I cal fer-ho ja, pensem que hi ha compromisos adquirits pel món local amb la UE que els tenim a tocar, com el “Convenent of majors” o pacte d'alcaldes pel canvi climàtic i l'energia que contempla pel 2020, d'aquí a un any i mig! l'obligació de reduir amb un 20% les emissions de CO2 a l'atmosfera, l'augment d'un 20% en energies renovables i l'estalvi energètic també amb un 20% en tots els junaments! Què fem doncs?

Cal urgentment una nova ètica energètica en l'administració pública basada en la socialització de les renovables, dins d'aquesta economia circular i pel malaguanyat medi rural. És a dir, cooperar en aquests àmbits, només així podrem adquirir la sobirania energètica enfront l'oligopoli, només així podrem abaratir el preu de la llum, només així el de la recollida de residus, creant nous recs de suport i fixant nova gent al territori rural.

Avui a Catalunya encara tot està per fer i tot és possible.

Carlos Gibert i Bernaus

EL CCOC I EL MUOC

ACTIVITATS I EXPERIÈNCIES

• 11 MARÇ

'Convidades al Museu' Incorporarem la perspectiva de gènere per revisar i ampliar el relat social que es fa del món rural, i en especial del món de l'oli. Amb la presència d'un grup singular de dones productores, pageses, tècniques i sòcies de cooperatives.

• 16 MARÇ

Presentació ampolla oli CCOC Després de la inauguració de l'acte per Carlos Gibert i Carmel Mòdol, així com també de Meritxell Serret a través d'un vídeo, la dissenyadora ens va explicar quina havia estat la seva inspiració per realitzar aquest disseny. Laura Ferreres va estar acompanyada per Noemí Cierco, coordinadora del projecte Crea2 en què ella va participar i d'un dels membres del Panell Oficial de Tast d'Olis de Catalunya, Josep M. Audí. Ell ens va explicar quines són les excel·lents qualitats que té l'oli. Per acabar, vam poder gaudir d'una #degustació dels #oove acompanyats amb productes de Km0.

• 23 MARÇ

Taller de sabó d'oli Com reciclar l'oli de cuina, donar-li una oportunitat i un ús després d'haver-lo cuinat. Fem sabó artesanal d'oli d'oliva per a rentar roba i sabó cosmètic d'oli amb espècies. A càrrec de Magda Farré 'La sabonera artesana'.

• 23 MARÇ

Inauguració exposició Sergi Quiñonero 'Del natural'. Fotografia, escultura i collage són algunes de les tècniques emprades en les obres que va acollir el CCOC fins el dia 20 d'abril. A l'acte d'inauguració vam poder presenciar una performance en directe a càrrec del propi artista, i gaudir plegats d'un pica pica amb productes de proximitat i vi de les Garrigues.

• 29 i 31 MARÇ

Setmana Santa: Aniversari i portes obertes Descobreix una part important del patrimoni gastronòmic i cultural de Les Garrigues.

• 13 ABRIL

Cicle Economia Social - Xerrada taula rodona 'Les cooperatives són futur' presentació d'experiències sobre cooperatives en diferents sectors econòmics amb bTactic, L'Olivera Cooperativa i Cooperativa John-Fil. A càrrec de Ponent Coopera.

• 20 ABRIL
Degustació plats Gourmet Degustació de plats preparats amb bolets deshidratats. Fideuà de bolets i rissoto de ceps, tot maridat amb vins del Celler Matallonga.

• 21 ABRIL
'Caminar el paisatge, trobar l'objecte'. Passejada - xerrada comentada per l'entorn de la Granadella, amb l'artista Sergi Quiñero amb motiu de la clausura de la seva exposició.

• 27 ABRIL
Inauguració exposició Cristian Gil 'Naturalment' Cristian Gil és un jove artista valencià amb un vincle molt fort amb el camp i el conreu de la terra. L'exposició recull una selecció d'obres realitzades durant els darrers 5 anys i que troben la inspiració al paisatge i la natura de l'entorn rural que li envolta: l'Horta de València. Les obres, algunes realitzades in situ i altres no, són fruit del reciclatge i la reutilització d'elements trobats.

• 4 MAIG
Cicle Economia Social - Presentació llibre 'Agricultura social a Catalunya' amb el professor Antoni - Francesc Tulla, de la Universitat Autònoma de Barcelona, per a la presentació del llibre i experiències a diferents municipis de Catalunya.

• 18 MAIG
Degustació fruits secs maridats amb vi DO Costers Presentació del projecte Foment Agrícola de Les Garrigues S.A. (Maials) i degustació de fruits secs, del natural i elaborats, amb maridatge de vins de Fullea.

• **PROPERES ACTIVITATS (JUNY)**

- 1 Juny: Inauguració exposició 'El fil conductor' Anna Gibert
- 2 i 3 Juny: Curs de Pedra Seca
- 9 i 10 Juny: Benvinguts a pagès
- 15 Juny: Presentació Olis Castelló
- 16 i 17 Juny: Curs de Pedra Seca
- 16 Juny: Concert OleaTerra Maria Hinojosa i Eduard Iniesta (Balma Triquell)

• **Grups que ens han visitat:**

- 3 MAR - Sant Vincenç dels Horts
- MAR - ASPROS Fundació (2 grups)
- 4 ABR - École la Raque (FR)
- 11 ABR - Casal d'Avis La Masia, de Martorellas
- 15 ABR - Escola Intèrpret Lleida
- 25 ABR - Escola Llardecans
- 25 ABR - Escola Montsant, de la Bisbal de Falset
- 26 ABR - Jubilats Caixa d'Estalvis de Catalunya
- ...

INVENARI DEL PATRIMONI ETNOLÒGIC DE LA GRANADELLA

“... una eina de coneixement global del patrimoni del municipi, per tal de facilitar informació sobre la seva situació i estat; la gestió i conservació; la seva difusió en diferents modalitats de rutes didàctiques o turístiques, la planificació de la senyalització; etc...”

S’ha elaborat l’inventari del patrimoni cultural i natural de la Granadella, més de 100 localitzacions i descripcions que podreu trobar a:

www.lagranadella.cat/vine-a-la-granadella/descobreix-el-terme

I això només és el principi d’un projecte que té per objecte la recollida exhaustiva de dades sobre el patrimoni cultural i la seva valoració, permetint així l’establiment de mesures per a la seva protecció i conservació, així com la planificació de la seva posada en valor.

Es tracta de proporcionar una eina de coneixement global del patrimoni del municipi, per tal de facilitar informació sobre la seva situació i estat; la gestió i conservació del conjunt patrimonial; la seva difusió en diferents modalitats de rutes didàctiques o turístiques, la planificació de la senyalització; etc.

No es tracta doncs, de la realització d’un senzill inventari on incloure tots els elements estudiats, sinó també un mitjà per facilitar posteriorment la presa de decisions envers aquest patrimoni.

La metodologia ha consistit en una documentació prèvia, recollida de totes les dades bibliogràfiques disponibles i de la informació existent en bases de dades i centres de

documentació públics, inclosos els arxius i museus més propers, així com tota la informació i documentació de que disposi l’ajuntament o altres institucions.

El treball de camp ha consistit en la recollida d’informació oral a partir dels contactes facilitats per l’ajuntament, i en la visita sistemàtica de tots i cadascun dels elements detectats, que es situen detalladament i on s’hi recull tota la informació observable, consignant-la en una fitxa de camp. També s’hi ha fet, com a mínim, una fotografia.

Després de contrastar les fitxes de camp amb la documentació prèvia i fer les comprovacions oportunes, es procedeix a introduir la informació dins la plataforma web de gestió d’ús intern. Aquesta tindrà els següents camps: número de fitxa, codi, àmbit, denominació, lloc/adreça, titularitat, referència cadastral, tipologia, ús actual, descripció, observacions, estat de conservació, autor, any, estil i època, segle, emplaçament, coordenades UTM, altitud, accés, número d’inventari de la Generalitat i protecció.

Aquesta informació es pot introduir a l’app de la pedra seca [wikipedra](#)

Jordi Seró
IN SITU

• Carredrada de Sant Pere

• Cadolles del Fanxequet

• Forn de calç de les Comunglores

• Pou de la Figuera Pinyol

DES DE LA UdL

FORMACIÓ DUAL

A LA UNIVERSITAT DE LLEIDA

“..., els estudiants que segueixen aquesta modalitat treballen durant el matí i van a classes per les tardes.”

Una de les funcions més importants de la Universitat és la de formar persones per desenvolupar determinades activitats professionals. Professions com la de metge, mestre, enginyer o advocat, requereixen haver complimentat uns determinats estudis de grau i, en algun cas, de màster. La universitat garanteix que al llarg del període formatiu els titulats assoliran els coneixements teòrics i pràctics que els permetran incorporar-se a una determinada professió. L'escenari on es porta a terme aquesta formació segueix sent, majoritàriament, el de les aules i laboratoris de la universitat. No obstant, les professions es desenvolupen en escenaris molt més complexos i diversos que els de les infraestructures universitàries. El dia a dia del món professional exigeix que, a més d'un profund coneixement de la disciplina professional, es tinguin coneixements de la globalitat dels problemes que es plantegen i determinades competències que van més enllà de la disciplina particular. Un enginyer industrial, per exemple, a més de tindre un alt nivell de coneixements científics i tècnics per aplicar-los en la solució dels problemes que se li plantegin, ha de tindre la capacitat d'entendre quin és l'origen dels problemes que ha de resoldre, comprendre l'entorn en el què s'haurà d'aplicar la solució, a quines persones va dirigit, com gestionar les limitacions pressupostàries, com gestionar els equips amb els que treballarà, com comunicar amb el seu entorn, en definitiva, haurà de tindre tot un conjunt de competències transversals per les quals l'espai de la Universitat no és el més adient per tal d'assolir-les.

Coneixedors d'aquestes limitacions i de la importància de la formació de les persones per la seva ocupabilitat, a la Universitat de Lleida van començar fa ja 20 anys a incloure les pràctiques en empresa amb caràcter obligatori –pràctiques curriculars– per a tots els estudiants de la titulació d'enginyeria tècnica industrial. Aquesta va ser una decisió estratègica d'una gran importància doncs suposava el compromís de la Universitat de Lleida de trobar una empresa per a cada estudiant per desenvolupar-hi durant dos mesos a temps complet un activitat pràctica que li permetés adquirir una experiència real del que comporta l'exercici professional en un entorn de treball. Les empreses de les terres de Lleida van entendre la importància d'aquesta activitat i van col·laborar des del primer moment perquè fos possible. L'èxit de l'experiència ens va portar a introduir-la en altres formacions d'enginyeria i, actualment, en tots els graduats de la UdL. Totes les disciplines del coneixement realitzen al llarg de la seva formació una estada en pràctiques en una empresa o institució. Això ha portat a la UdL a ser, segons el Rànquing Conocimiento y Desarrollo 2018, la primera universitat de l'Estat en el rànquing de pràctiques en empreses, d'un total de 73 universitats públiques i privades analitzades.

Tot i l'èxit de les pràctiques curriculars i de la millora que han suposat, en un moment determinat, ens vam qüestionar si encara podíem fer alguna cosa més per millorar la qualitat competencial dels nostres titulats. Seguint l'exemple d'algunes experiències internacionals, la nova proposta estratègica de la UdL va ser introduir el model de formació dual en determinats estudis universitaris.

La formació dual té com a element bàsic la integració del treball i la formació. En aquesta modalitat, la formació es produeix en dos entorns formatius. Per una banda, l'entorn acadèmic, el tradicional de les aules i laboratoris de la universitat, on sobretot s'adquireixen tots el coneixements bàsics i específics de la disciplina que són essencials per poder dur a terme una determinada pràctica professional. Per altra, l'entorn professional, on es treballa al voltant de determinats projectes que permeten adquirir també coneixements i competències motivats per les situacions experimentals a les que caldrà fer front. D'aquesta manera, l'estudiant esdevé alhora un treballador de l'empresa, amb els seus drets i deures. A la pràctica, això vol dir que els estudiants tenen un contracte de treball amb l'empresa en la que desenvolupen part de la seva formació. El paper de l'empresa canvia respecte al que té en el cas de les pràctiques curriculars. En aquest cas, l'estudiant es forma a la universitat i va a posar en pràctica els coneixements a l'empresa. En la formació dual, l'estudiant es forma simultàniament a la universitat i a l'empresa, adquirint coneixement i competències simultàniament en els dos entorns. Per tant, suposa reconèixer a l'empresa com a lloc de formació.

El paper de les empreses i el seu compromís en la formació dual és qualitativa i quantitativament superior al cas de les pràctiques curriculars. A més de fer una inversió econòmica per contractar a l'estudiant com a treballador, l'empresa es compromet a implicar-se intensament en la formació de l'estudiant proposant-li projectes que serveixin a aquest objectiu i assignant-li un tutor dins l'empresa que supervisarà el seu treball i contribuirà a l'avaluació dels resultats. Aquest tutor en l'empresa es complementa amb un tutor acadèmic a la universitat que és la persona que garanteix la qualitat dels projectes proposats per l'empresa, dona suport al tutor d'empresa, fa el seguiment de l'estudiant i és l'últim responsable de la seva avaluació. Tota l'activitat que l'estudiant fa a l'empresa és part de la seva formació i té també una valoració en crèdits dins del títol.

En aquest moment, la Universitat de Lleida ofereix en aquesta modalitat el grau d'educació primària, el màster en enginyeria informàtica, el màster en enginyeria industrial, el grau en arquitectura tècnica i edificació, i el màster en enginyeria agronòmica. També en el marc de la formació continua s'ofereixen el màster en direcció d'operacions i distribució i el màster en recursos humans. El desenvolupament de cada programa es fa de forma diferent, adaptant-se a les particularitats de cada titulació. Per exemple, en el cas del màster d'enginyeria informàtica, els estudiants que segueixen aquesta modalitat treballen durant el matí i van a classes per les tardes.

Prop de 40 empreses del territori estan participant en aquesta modalitat de formació amb uns resultats molt satisfactoris per totes les parts implicades. Des de la UdL seguirem treballant conjuntament amb els agents econòmics del territori per millorar dia a dia la qualitat de la gent que formem i contribuir també d'aquesta forma al desenvolupament de les nostres terres.

Ferran Badia Pascual

Vicerector de Planificació, Innovació i Empresa de la Universitat de Lleida.

OPINIÓ

COMENÇA UN ESTIL DE VIDA CARDIOSALUDABLE

“Una correcta alimentació és bàsica en el tractament i prevenció de les malalties cardiovasculars”-

Quan parlem de malalties cardiovasculars (MCV) ens referim a patologies relacionades amb el cor i els vasos sanguinis, causades per l'alteració del reg sanguini d'un teixit o òrgan, degut a l'obstrucció o trencament d'un vas arterial. Aquestes malalties són la primera causa de mort als països desenvolupats, està fora de dubte la relació entre l'estil de vida i el risc de patir aquest tipus de malalties, i hi han recerques que aporten raons suficients per a tenir molt en compte l'alimentació saludable. Els tipus més freqüents són la cardiopatia isquèmica (angina de pit, infart agut de miocardi), accidents cerebrovasculars (trombosis, embòlies i hemorràgies), aneurisma d'aorta (eixamplament anormal de la arteria aorta), insuficiència renal d'origen vascular i vasculopatia perifèrica.

La majoria de casos de MCV es produeixen per isquèmia o obstrucció d'una artèria, el que redueix o cessa l'aportació de sang a la zona afectada. La causa més freqüent d'isquèmia és l'aterosclerosi, que es caracteritza per la pèrdua de flexibilitat de la paret arterial i la formació d'una placa, anomenada placa d'ateroma que limita la circulació sanguínia en aquest punt.

Factors de risc

- Dislipèmies o alteració dels greixos en sang.
- Obesitat.
- Hipertensió.
- Diabetis mellitus.
- Tabaquisme i alcohol.
- Sedentarisme.
- Excés de la ingesta de greixos.

Reduir els factors de risc a través de l'alimentació i l'estil de vida

El control dels factors de risc és la millor manera de prevenir l'accident cardiovascular, de manera que portar una dieta cardiosaludable, fer exercici físic, no fumar i controlar els greixos en sang i la hipertensió, és l'objectiu del tractament preventiu. Com ens alimentarem i quines altres consideracions haurem de tenir en compte per reduir el risc cardiovascular?

Reduint els greixos saturats que aporten les carns vermelles o greixoses, embotits i altres productes processats, brioixeria industrial, alguns aperitius i consum de greixos sòlids com la mantega.

Evitant els greixos trans, presents en productes amb greixos hidrogenats com la margarina.

Moderar el consum de sal, per controlar la tensió arterial utilitzant al seu lloc espècies i condiments, evitant el consum de salses i productes processats.

Reduir la ingesta de sucre, present a la brioixeria, dolços,

begudes ensucrades i altres productes processats amb sucres afegits.

Reduir l'excés de calories amb l'objectiu de portar un control del pes i evitar l'obesitat. La seva prevenció i control és fonamental per evitar el desenvolupament de futures malalties com les del cor.

Reduir el consum de begudes alcohòliques, mantenint aquestes dins els límits recomanats.

Augmentar el consum de certs aliments i nutrients com les fruites i verdures, cereals integrals o de gra complet i llegums, aportaran així la quantitat de fibra, vitamines i minerals a la nostra dieta.

Consumir greixos mono-insaturats i poli-insaturats presents a l'oli d'oliva com a greix principal, fruits secs, peix blau, avocat i llavors. Per la seva composició, l'oli d'oliva està considerat com un altre factor preventiu, a causa del seu alt contingut d'àcids grassos mono-insaturats, polifenols amb un paper importantíssim com a antiinflamatori i vitamina E, que és un potent antioxidant.

També cal **tenir en compte les tècniques culinàries** utilitzades, fent servir preferentment aquelles baixes en greixos com la planxa, bullits, forn, desgrassant elaboracions, evitant fregits i guisats amb gran quantitat de greix.

Mantenir-se actiu físicament realitzant almenys 30 minuts d'exercici físic al dia, fent activitats al aire lliure, exercici, passejar, córrer, pujar escales enlloc d'ascensors o caminar enlloc d'agafar el cotxe per fer trams curts.

Evitar o abandonar l'hàbit del tabaquisme hauria de ser una de les primeres consideracions si es vol portar un estil de vida més saludable així com reduir els nivells d'estrès i ansietat.

Maria Pes Mateu
Dietista-Nutricionista

OleaTerra

escenaris d'art

COMUNICAMOR -2018

“... El patrimoni és allò que les comunitats van generant al llarg del temps, sedimentades en el passat, possibilitant el present i projectant el futur. Aixopluga la ciutadania i confereix caràcter a banda de ser un element idiosincràtic.”

OleaTerra és una proposta artística i social que uneix patrimoni, paisatge, llenguatges artístics, cultura de l'oli, gastronomia i comunitat.

Aquesta definició esdevé una declaració d'intencions pel que fa tan a la programació del mateix com a la manera de concebre cadascuna de les activitats proposades.

OleaTerra esdevé, doncs, un procés comunitari vers el desenvolupament sostenible de la comunitat des de diversos eixos:

- Atenció a les persones: Interacció i dinamització dels diferents col·lectius presents a la comunitat tot facilitant la seva participació en la comunitat i posant en valor les seves aportacions.

- Atenció al patrimoni: Intervenció artística dels diferents col·lectius presents a la comunitat per tal de tenir cura, millorar i posar en valor el patrimoni arquitectònic i cultural de la població tot prioritzant aquelles actuacions que permeten desenvolupar i augmentar el sentit d'afiliació a la comunitat.

El patrimoni és allò que les comunitats van generant al llarg del temps, sedimentades en el passat, possibilitant el present i projectant el futur. Aixopluga la ciutadania i confereix caràcter a banda de ser un element idiosincràtic.

OleaTerra, escenaris d'art, ocorre en el patrimoni i té sentit en ell. El posa en valor i l'utilitza com espai escènic d'alta rellevància.

- Atenció ecològica: Accions que permetin un major coneixement de l'entorn natural i del paisatge propi de la comunitat identificant-lo com a únic, bell i necessari.

El paisatge ha de formar part de la proposta artística de manera que respongui a la necessitat i obvietat que res no pot succeir fora de l'entorn que li dona sentit.

Totes les propostes que es presenten preveuen quin serà el paisatge en el qual es contextualitzen. Tanmateix l'hora de començar els espectacles serà al capvespre i les dates coincidiràn amb llunes plenes.

- Atenció a la cultura pròpia. **Cultura de l'oli.** La cultura de l'oli ha de ser un punt de referència per a la nostra programació. No només és un valor afegit sinó que és un marc contextualitzador en tant que realitat cultural.

El concepte de democratització de la cultura té a veure amb la possibilitat que tenen les comunitats de participar en els processos creatius i de sentir-se referenciades. OleaTerra, escenaris d'art ha de respondre a aquesta demanda i desig de la ciutadania.

OleaTerra és, doncs, un projecte integral i integrador.

OleaTerra 2018

Escenaris d'art

Comunicamor

El vessant més performàtic d'OleaTerra ha de seguir els eixos principals d'aquest projecte i, per tant:

- Cadascuna de les intervencions estan programades atenent a la cultura de l'oli, el paisatge de La Granadella, el patrimoni cultural de la població, els cels, l'ecosistema i les seves característiques..., és a dir, tots els trets que fan únic a OleaTerra.

- El suport i la visibilització de les Terres de Ponent.
- La innovació en les propostes.

• Òpera als Antics Dipòsits

Dissabte 16 de Juny

Antics Dipòsits d'Aigua. 21:30h

Maria Hinojosa Montenegro (soprano)

Eduard Iniesta (músic)

Aquests intèrprets de fama reconeguda arreu d'Europa s'uneixen per primer cop i ens ofereixen l'estrena d'un concert que farà un recorregut a àries d'òpera famoses, estàndards de jazz, fados i fins i tot alguna cobla. Peces triades per aquest escenari (Concert inèdit).

Escenaris d'arreu del món sol·liciten la veu de la soprano Maria Hinojosa Montenegro considerada una de les veus més pròsperes i contundents del panorama operístic català actual.

Exposició de fotografia projectada sobre pedra de **Miguel Castellano**.

• Jazz entre Oliveres

Dissabte 14 de Juliol.

Camp d'Oliveres. 21:30h

The Jazz Gangs

Es tracta d'un trio compost per Jaume Martínez a la guitarra, David Bayés al Contrabaix i Carles Domingo a la bateria.

Som músics amb experiència en el teatre musical (Sister Act, Mamma Mia...etc) la docència i al escenari amb més de 60 actuacions al any. El seu repertori passa per el swing, la bossa nova, el bop i el boogaloo.

INS L'OLIVERA

SANTJORDI... A RITME DE GARROTÍN

Aquesta primavera ens hem il·lusionat de nou preparant la festa de Sant Jordi.

Un nou repte: com organitzar aquesta festivitats, un any més? Com aconseguir ser originals – perquè ja en portem força – preparant activitats que puguin atreure al nostre alumnat i al de les escoles convidades d'aquest any, l'escola Montsant de la Bisbal i l'escola Arc d'Adà de Llardecans? Amb tot aquest ventall tan heterogeni d'alumnat, des d'Educació infantil fins a 4t d'ESO, ens hi posem! La nostra festa ha tingut, com sempre, tallers de diferents activitats: d'impressió amb pintura de mans, d'enquadració, de jocs de llengua ... i, és clar, de ROSES. La tècnica escollida per a fer les roses ha estat el reciclatge de les càpsules de cafè. L'alumnat n'ha fet uns bons poms i tots els membres de la comunitat educativa n'hem rebut una; volem mantenir la nostra tradició.

Us volem explicar, però, un taller molt original: música de garrotín!

Ens ha semblat adient donar a conèixer aquest estil musical – **garrotín o cançó improvisada** – que està molt arrelat en un ambient especial de Lleida – la col·lectivitat gitana – esdevenint un ritme que és conegut com a **garrotín lleidatà**.

Per a donar-ho a conèixer, l'alumnat ha intentat improvisar lletres de garrotín que després han cantat amb el nostre convidat especial, el duo d'**ER TAQUETA** –un cantant, en Xavier, i un guitarrista, en Jonathan–.

Aquest grup ens ha fet viure en viu l'essència de la música i la lletra del garrotín i entre tots hem improvisat el concert! Ha estat divertit i original!

Hem acabat la festa al Centre Cívic, amb les actuacions que ens han regalat l'alumnat de les escoles convidades, l'actuació musical de 1r d'ESO i el concert-ball d'Er Taqueta!

Per conèixer millor aquest grup, dues alumnes de 3r, l'Anna Álvarez i la Maria Filella, els han preparat una entrevista que us donem a conèixer.

Desitgem que en gaudiu com nosaltres ho hem fet!!

Equip docent de l'Ins l'Olivera

ENTREVISTA A ER TAQUETA

Començarem l'entrevista fent-vos unes preguntes generals.

Anna Álvarez: Sempre has tingut el mateix nom?

Taqueta: Sí, er Taqueta des que vam néixer.

Maria Filella: Per què vas triar aquest nom?

T: Aquest nom ve d'una sèrie d'anècdotes, però bàsicament, a nosaltres ens agrada pensar que nosaltres no toquem, nosaltres taquem.

A: Quan vas crear el grup?

T: Ara ja fa 5 anys.

M: Sempre heu tocat vosaltres dos sols?

T: Primer tocàvem per separat i quan els nostres camins es van creuar, van començar a tocar aquest estil tan purista lleidatà.

A: Per què us vas decidir per aquesta feina?

T: La vida ens ha portat cap a aquest camí; realment, nosaltres de petits no pensàvem ser músics.

M: Us hi dediqueu professionalment?

T: Sí, per oportunitats de la vida vam deixar les feines convencionals i ens dediquem únicament a la música. Únicament a la música.

A: La vostra feina, us satisfà? Us omple?

T: És una necessitat vital. Si ara mateix no poguéssim tocar, la nostra vida no tindria sentit.

M: Què feu al vostre temps lliure?

T: Fem música. No és el mateix tocar quan actues que quan toques per a tu.

Volem conèixer el vostre estil de música...

A: Explica'ns que és això del garrotín? Quin tipus de música és?

T: El garrotín és un pal del flamenc, molt antic, que aquí a Lleida ha agafat una entitat pròpia. És molt lliure, molt canyer i molt divertit. Només cal perdre la vergonya i reivindicar-lo.

M: Per què vas decidir tocar aquest estil de música?

T: Perquè pensem que és el millor que hi ha, perquè és de casa i és molt versàtil.

A: Us ha costat aprendre aquest estil de música?

T: Tota la vida! Mai s'acaba d'aprendre. Sempre es pot aprendre més.

M: Per continuar aprenent, amb quina freqüència assageu?

T: Som antiassajos, tenim la filosofia de pensar-ho tot al revés. Només assagem quan toquem amb més persones.

A: Toqueu música d'algun altre estil?

T: Ara toquem rumba. Nosaltres som molt versàtils, toquem una mica de tot. Hem tocat milers de cançons, però tot amb base de rumba.

M: Com componeu les cançons? Qui ho fa?

T: Normalment per inspiració. Les músiques les arregla el Jonathan i les lletres normalment les faig jo (Xavier).

A: De quina cançó esteu més orgullosos?

T: Ens agraden totes, sí, majoritàriament ens agraden totes. I, per acabar, us agradaria sortir de gira?

T: Sí, ens veiem vivint a Nova York amb la rumba lleidatana!!!

Anna i Maria: Són genials! Ens ho hem passat molt bé fent l'entrevista!

Anna Álvarez i Maria Filella

3r ESO

POESIA

AIGUA ALS ORDINS d'Ignasi Revés

PAQUES

Rossa cabellera d'espigues
Terra campa torrada pel sol
Bancals daurats, planes d'espurnes
Primavera que avança calor.

La cossetxadora esquila
De llarg a llarg, d'esquerra a dreta
Escup les paques en fila
Clareja la pell de la terra.

Peces d'escacs en tauler gravat
Peons, torres, alfils de palla
Al rostoll acampen i esperen.

Guarda ferma, atac endreçat
Bufecs de cavalls, vents de dalla
Les Corts ordeixen i decreten.

FOGUERA DE SANT JOAN

Acaben les classes
Esclat d'alegria
Comencen vacances
Nit que es torna dia.

La canalla tomba
La plaça i l'era:
"Teniu per encendre
la nostra foguera?"

Canyissos, cadires
Cartrons i revistes
Taules, portes, bigues
Calaixeres tristes.

Graneres polsoses
Cistelles corcades
Mangales xacroses
Caixes estellades.

La flama pren, tesa
I abans que es pongui el cel
Arrasa la xera
I sufoca la mel.

La canalla aprèn
Que lo foc s'apaga
Que la rosa espanseix
I que el temps s'esfuma.

POSTA DE SOL AMB CERVESA

Calor matadora
Resseca, pastosa
Feixuga i borrosa.
Tots los rucs a l'ombra.

Quan lo sol se desfà
I es a punt de finir
Ve de gust xarrupar
Fredor per revifar.

Jo sóc de cervesa
En copa gelada
Llengua d'amarguesa
Set associada.

Observo l'horitzó
La llum s'hi aferra
Llàgrimes de suor
Pau després de guerra.

CANÇÓ DE SARROCA

Sarroca la lloca
Un poble petit
Les xiques boniques
Se pixen al llit

Sarroca la lloca
Un terme molt sec
Les garses furtives
Esmolen lo bec.

Sarroca la lloca
Pais d'oli nou
Los nassos inspira
A les goles cou.

Sarroca la lloca
Gelot i calor
Les bromes espesses
I l'aixofogor.

Sarroca la lloca
Lo poble que tinc
Amics i família
La terra d'on vinc.

LA VIDA FRÍVOLA

PÀGINES, SEGONS DIUEN, VISCUEDES

En aquest número de la nostra revista publico la tercera i última part d'un relat que em va arribar com a resposta a la invitació que vaig fer a diversos coneguts. La primera i la segona parts van aparèixer en els números 73 i 74.

Miquel M. Gibert

MÉS VAL SOL QUE BEN ACOMPANYAT

3

En cap cas el codicil que vaig dur a la notaria Campeny no es llegirà, ni privadament ni públicament, abans de la meua mort. Si els socis del despatx, Déu no ho vulgui, moren abans que jo, els meus fills s'hauran d'esperar a llegir-lo a les viudes i als fills dels socis que tinguin la bona voluntat d'assistir al meu funeral. Ho han de fer, hi insisteixo, encara que els meus socis ja siguin difunts. Pot semblar estrany, però el meu funeral és la cosa que, ara com ara, m'interessa més d'aquesta, diguem-ho a l'antiga, vall de llàgrimes. Ja se sap que totes les qüestions humanes s'aguanten amb pinces, i més encara una disposició testamentària com la meua, on hi ha tants cap que han de lligar, i lligar bé, perquè faci el seu efecte. Però quan penso, només, si els socis i les famílies suportaran la lectura del que deixo escrit com la bona educació demana que se suporti en un funeral, trobo que val molt la pena córrer el risc que el meu propòsit no acabi sortint bé. De vegades, fins i tot tinc la sensació que, si tot no se'n va en orris, jo ho podré veure i sentir d'algun lloc o altre i sense que ningú no se n'adoni. I això, tot i que no és gens segur, també val molt., moltíssim, de poder-ho pensar. Perquè jo, si més no, me'n puc fer una idea, ho puc imaginar, que hi ha gent que no es pot fer aquesta il·lusió. Per raons que ara no cal fer constar aquí. Ja m'adono que, arribat el cas, posaré els fills i la dona en una situació violenta, molt delicada. Em sap greu, però els demano que pensin que, si tot això que dispo no va com ha d'anar, res a la vida no m'haurà sortit bé, allò que es diu bé de veritat. I que, així i tot, m'hauré d'esperar a passar a millor vida. Al capdavall, es pot dir que tinc la vida a l'encant, encara més que la majoria.

Ara, reconec que, últimament, dubto més que mai i de més coses. I com que començo a témer que no podré gaudir ni poc ni gaire de l'únic gran propòsit que he tingut, com que em passo això, he decidit aprofitar la invitació de l'amic Gibert i publicar a les pàgines de *Lo Clarí* les línies que la redacció de la revista distribuirà en més d'un número. Que el lector tingui present que és tan sols el gust per la incertesa el que m'hi empeny, allò de veure si n'acaba sabent alguna cosa, del que he escrit, qui no n'ha de saber res. L'atracció del perill, doncs, si es vol anomenar així. Una atracció molt tardana en el meu cas, i que no s'adiu gens amb la meua manera de ser. Gens. I encara no m'explico per què ho faig. I aquest mateix escrit, d'altra banda, és la prova que la meua vida ha consistit, fins ara, a carregar els neulers als altres. Francament, aquest canvi final, no l'acabo d'entendre.

Marti Borrell
Arquitecte
Estructures Eternes
(Estudi d'Arquitectura)

© Pepita Ferré

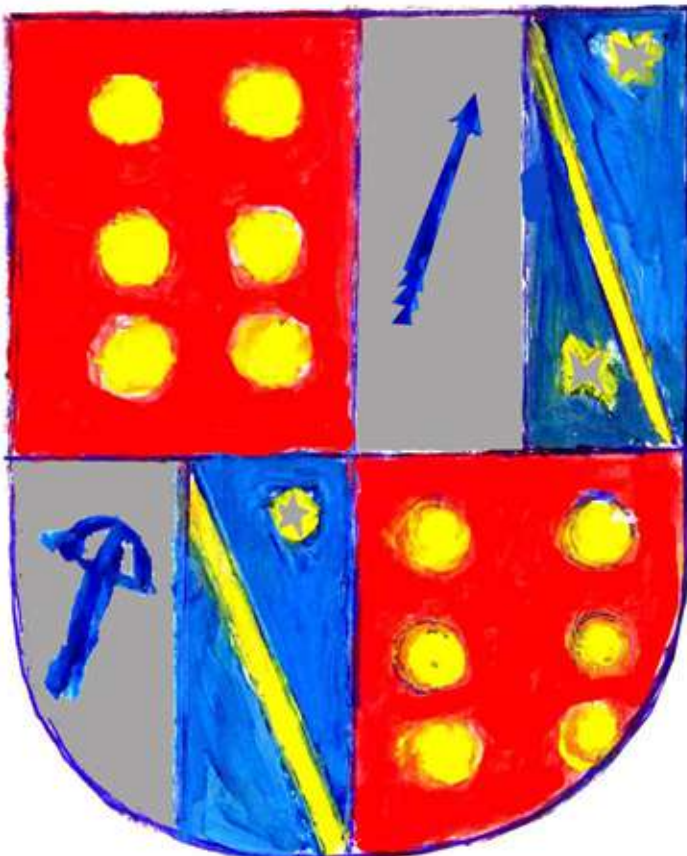

HERÀLDICA DELS COGNOMS DEL POBLE BOLÓS

Català.

Armes: Escut quarterjat 1er. i 4art., en camp de gules sis besants d'or; 2ón en camp de plata una fletxa d'atzur; mig partida d'atzur amb una banda d'or acompanyada de dos estrelles de plata, una acabalada i 3er. en un camp de plata un acr de ballesta d'atzur, mig partida d'atzur amb banda d'or i les dos estrelles de plata.

Pere Àngel Sunyer

TELÈFONS D'INTERÈS

• AJUNTAMENT	973 133017
• BIBLIOTECA-MEDIATECA	973 133719
• CCOC	973 094101
• CENTRE CÍVIC	973 133098
• CAP	973 133207
• CENTRE SERVEIS GENT GRAN	973 133710
• BOMBERS	973 133080
• COMUNITAT DE REGANTS	973 133426
• MANTENIMENT DEL REC	608 198996
• PROMOCIÓ ECONÒMICA	973 133017
• ASSISTENTA SOCIAL	973 133408
• MOSSOS D'ESQUADRA	088
• MuOC	973 133012

RACONS DEL NOSTRE POBLE: On es troba aquesta finestra?

Resposta de *Lo Clarí* núm. 74: A la façana principal de l'Institut.

IMATGES DEL PASSAT

BON PROFIT

CANELONS D'ESPINACS

Ingredients:

- 1kg i mig d'espínacs
- 16 plaques de caneló
- 50 g de pernil salat
- un grapatet de panses remullades
- un grapatet de pinyons
- 25 g de formatge ratllat
- oli d'oliva verge extra
- salsa beixamel
- sal
- aigua

Elaboració:

Netegeu i renteu els espínacs en dues o tres aigües i telleu-los a trossets.

Fregiu el pernil i els pinyons en una paella i afegiu-hi els espínacs i les panses; saleu-ho.

Bulli la pasta dels canelons, refredeu-la en aigua freda i eixugueu-la.

Ompliu els canelons amb els espínacs.

Poseu els canelons en una plata untada amb oli, cobriu-los de beixamel i de formatge ratllat i gratineu-los al forn.

Variacions:

En lloc de beixamel s'hi pot posar salsa de tomàquet.

Es pot afeigir beixamel al farciment per lligar-ho una mica més.

loclari@hotmail.com
www.lagranadella.cat
www.culturadeloli.cat

COL·LABORADORS

carlos gibert
solucions gràfiques

tel 626 755 103
e-mail cr1sgbrt@gmail.com
la pobla, 19 - 3a 25177 la granadella

María Pes
DIETISTA-NUTRICIONISTA
COL·LEGIADA CÀTALON

Assessorament nutricional
Nutrició en diferents patologies
Mesoteràpia corporal
Massatges anticel·lulítics/reductors
Reflexologia podal

C/ Eixample, 28 La Granadella Tel. 659 27 23 71

Vola®
by internet operadores

Pla de la Vila, 33 - Tèls. 13 34 26 - 13 36 53
CONDENAT DE REGANTS GARRIGUES SUD
LA GRANADELLA (Lleida) C.I.F. G-25353632

LA GRANADELLA BOVERA FAX I TELF. 973 133426
TELF. 973 133653

AXA winterthur

FRANCISCO SARLE, S.L.

Major, 77 - 25163 El Soleràs (Lleida)
Tel./Fax 973 13 36 22 - Mòbil 659 79 52 47
E-mail: francisco.sarle@agentes.winterthur.es

Confia en la Vida

El Rebot
de la Miriam

Pla de la Vila, 7 · 25177 · La Granadella
Tel. 645 701 470

CONSTRUCCIONS
J. M.ª NAVÀS MIRALLES

TELS. 973 133 495 - 618 105 367
LA GRANADELLA

Perruqueria i Estètica
Gemma

Pla de la Vila, 6
La Granadella
perruqueriaestetica@gemma@Facebook.com Tel: 686 61 05 19

Taller de Reparació de Vehicles i Pneumàtics

FELIP TUDEL i CHOY

Reparació de Tubs Hidràulics
d'Alta Pressió

c/ La Pobla, 58
25177 LA GRANADELLA (Lleida)

Tel. i Fax: (973) 13 35 78 · Telf. Part. (973) 13 31 19

CARNIS SERIA
SERÓ

Pla. 5 Telèfon 973 133 311
LA GRANADELLA (Lleida)

Moli de la Vall Major

Carretera de Lleida, s/n
25177 LA GRANADELLA
Les Garrigues (Lleida)

Tel. 973 13 37 28
Fax 973 13 37 28

"la Caixa"

973 13 33 04 - 609 66 29 67

Jarbone

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES
FONTANERIA

INSTAL·LACIONS DE SISTEMES DE REG

C/ de l'Eixample, 5 - 25177 - La Granadella

SENDROS SL
FRUITS SECS

PARTIDA COLL JUNCÀ S/N
TEL. 973 133 740 · FAX 973 133 741
25177 · LA GRANADELLA · LLEIDA

www: sendros.com
E-Mail: info@sendros.com

FORN DE PA

Albert

Tel. 13 30 48
LA GRANADELLA

Forn Marcel
pa i pastes

Marcel Farran Tolosa

Pl. Vicens Blanch, 8
25177
La Granadella
(Lleida)

Tel.: 973 133 508

xavier • mercè
MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

C/ Marina, 35
 25177 LA GRANADELLA (Lleida)
 Tel. 973 13 31 10 • Fax 973 13 33 33 • Mòbil 649 966 599
 e-mail: xaviermerce@hotmail.com

SF S.C.P.
Sas Fusters
 C/ La Pobla, 69
 25177 • La Granadella • Lleida

Tels. **973 133 083**
650 934 861
630 149 035

**STOP
 BAR**

PLA DE LA VILA, 32
 TEL. 973 13 30 59
 25177 LA GRANADELLA (LLEIDA)

ALMON
 Serveis Generals

Alberto: 630.56.18.13 Montse: 606.30.00.94
 Viver d'Empreses Garrigues Altes, despatx número 1
 (C/ Vall d'en Roher, 9 - La Granadella)

Losa

TALLERS PARDELL
 Sergi Pardell Cervelló MECÀNICA I AUTOMOCIÓ

Ctra. El Solerás, s/n
 25177 LA GRANADELLA (Lleida)

973133071
676366613

Oli d'Oliva Verge Extra
 procedent d'olives arbequines

degustus®
Vall de l'Oliver®

COOPERATIVA AGROINDUSTRIAL CATALANA, SCCL
Núm. RI 09-84 / CODI 8038-0704

PL. JOAN PERUCHO, 4 / TEL.: 973 13 30 12 / 25177 LA GRANADELLA • LES CARRIGUES (LLEIDA • ESPAÑA)
 www.agroindustrialcatalana.com

Queviures ca la Silvia

**Pollastres
 a l'ast**

Plaça Vicens Blanch, 5 • 25177 La Granadella
 Tel. **973 133 587**

El bon camí del Pagés

D'arreu del món sentireu a dir, que el pagés, aquest que fa amb la suor de la seva front, aquest aspre terré sigui mare feconda de tots els éssers nats en ell, aquell que tan bon fruit trenca l'aurora, deixa sa llar amorosida i marxa content amb la fany dintre el cor a empendrer la feixuga tasca, suport de la humanitat: sentireu a dir, si, per molta gent, per no dir tota, quan parlen de la pagesia i fan consideracions sobre el menyspreu amb que es tractada la gent de la terra, després de fer mil reflexions sobre la necessitat que tothom sen d'ella, considerant-la imprescindible, acaben sempre amb aquests mots: que els governs l'haurien de protegir.

Qui en té la culpa, de la falta de protecció? nosaltres, els pagesos. Si, en lloc, d'estar-nos, moltes vegades, ociosos, o el que es pitjor entregats al vici, ens haguéssim preocupat en sapiguer el que en si tanca, aquell mot sagrat que s'en diu «Cultura», si en les velles llargues d'hivern, sentats vora la llar, haguéssim pres en nostres mans, amb delit d'escudriñar els secrets de la ciència, un llibre, un diari, una revista i tantes i tantes coses que dins la nostra pobre intel·ligència i tindrien cabuda; o en el cafè éssent com és, en quasi tots els pobles, el lloc de reunió haguéssim parlat d'afers que haguéssim pogut tenir interès propi, o en els ratos d'esbarjo procurar criar un ambient que no desdís gens de la nostra personalitat comentant els més greus problemes que afecten a la nostra comarca garriguenca; jo estimo, que si tals coses haguéssim fet, no ens trobaríem amb l'endarreriment d'avui i per tant no en tocaríem les conseqüències; ja sé que molts diran que després d'estar treballant, sofrint les inclemències del temps, durant tot el dia, un hom no està per capficar-se en les lletres, puix son rars els que tenen una instrucció un xic elevada i per tan exigeix molta més voluntat, es veritat, però hem de vulguer, aportant el nostre esforç, una gran voluntat que el pagés no sigui ridiculitzat amb l'escarni i mofa de gent que no han tingut mai la comprensió del que ell es representa, cal vulguer que la nostra classe, el pagés, sàpigui defensar els seus drets; per a tal fi crec com un dels mitjans es l'associació.

Prenem exemple de tots els altres estaments socials; que tot i no ésser necessaris ni de bon troç com ho son, els que conreen la terra, els governs els a atés amb llurs justes peticions. Associem-nos doncs, i el govern ens protegirà, puix sempre hem vist que els governs han escoltat la veu dels seus governats, però ha estat a veus vives, mai a les mortes. Tots aquests estaments, però, han començat per unir-se, per formar un sol bloc, uns amb petits sindicats que després s'han sumat per tenir

més forta veu; altres s'han associat al voltant d'unes juntes de defensa; altres han format col·legis; altres s'han anomenat cambres, unes que es diuen de comerç, altres d'indústria; altres han format trusts; però el tot del cas es que tots els estaments socials estan ben agrupats, ben units, per demanar ço que per llei i dret els pertoca. Això no ha sabut pas fer-ho la gran família, la més nombrosa i a l'ensem més necessària, la família pagesa.

Cuitem, doncs, traiem traces i manyes per assolir el principal fi de l'associació, que no hauriem de fer més per lograr ho del que han fet els altres estaments socials en associar-se, ço es, donar ells el preu al fruit del seu treball, donar preu als fruits de la seva indústria, ésser els que diguessin això val tant, fer el que fan tots els industrials que després de comprar el que els costa la cosa, la primera matèria que ells han transformat, diuen el que en volen.

Quan som nosaltres, els pagesos, els qui hem de vendre el fruits, siguin els que siguin, sempre hem de preguntar, quant ne voleu donar, puix als pagesos no ens val el fer números, no ens val el comptar quan costen els fruits que produim, perquè després de comptat no podem demanar, sinó que haurem de cabrar ço que vulguin pagar uns comerciants, intermediaris o comprador, que després en revendre-ho, en faran molts més diners amb quasi cap esforç, encarint de molt la mercaderia.

El remei per a la redempció de la família pagesa es, doncs, l'associació de tot pagés, tant el propietari com el masover.

Unit que siguessim els pagesos, vendriem bé els nostres fruits i llavors la gent no abandonaria el camp, sinó que tal volta, molts dels que fugiren a la ciutat, durant tots aquests anys de sequera, retornarien al camp, perquè veurien ben recompensada la vida de pagés.

No desmalem pagesos de les Garrigues, confiem les nostres hores lliures a instruir-nos llegint, escrivint, a fi efecta de puguer expulsar de nosaltres aquests falsos redemptors que tant sovint venen a visitar-nos, i que amb la seva fingida parla, venen a sembrar la discòrdia en nostres pobles, aprofitant-se de nostra ignorància per aixís fer el seu «modus vivendi».

Amunt doncs, pagesos, treballem tots fins aconseguir ço que ens ha de portar el nostre benestar que es la «associació»

Fadristern.

• MAIG-JUNY, CURS DE PEDRA SECA •